

سه شنبه 16 تیر 1394-20 رمضان 1436-7 جولای 2015

رحلت عالم ربانی آیت الله «زین العابدین مرندي» ...

* 16 تیر درگذر تاریخ

* رحلت عالم ربانی آیت الله «زین العابدین مرندي» (1301ش)
اشاره:

آیت الله شیخ زین العابدین بن اسماعیل مرندي، در سال 1229ش (1266ق) در مرندي در آذربایجان شرقی به دنیا آمد و مقدمات علوم و معارف اسلامی را در زادگاهش سپری نمود. وی پس از آن راهی نجف گردید و از محضر عالمان نام آوری همچون میرزای بزرگ شیرازی و میرزاحبیب الله رشتی بهره مند شد. آیت الله مرندي پس از سالیانی حضور در درس مراجع بزرگوار تقلید، خود به تدریس پرداخت و شاگردانی پرورش داد.
این عالم ربانی پس از مدتی در بخشی از آذربایجان به عنوان مرجع تقلید مطرح شد و رساله عملیه ایشان به نام *منهاج العباد* منتشر گردید. آیت الله مرندي سرانجام در 16 تیرماه 1301ش برابر با دوازدهم ذی قعدة 1340ق در 72 سالگی به لقاء الله شتافت و در وادی السلام نجف اشرف مدفون شد.

* رحلت فقیه اصولی و عالم دینی «آیت الله میرزا ابوالهدی کرباسی» (1316ش)
اشاره:

آیت الله میرزا ابوالهدی کرباسی (کلباسی) در اواخر قرن سیزدهم هجری قمری در خاندانی عالم پرور در اصفهان به دنیا آمد و تحصیلات خود را در محضر پدر و عده ای دیگر از علما گذارند.
وی سپس برای تکمیل دروس خود در حدود سال 1281ش رهسپار نجف اشرف گردید و در درس خارج اصول و فقه حضرات آیات آخوند ملا محمد کاظم خراسانی و سید محمد کاظم یزدی شرکت جست.
آیت الله کرباسی پس از سالیانی توقف در نجف و رسیدن به مقامات عالی اجتهاد، به زادگاه خود بازگشت و حلقه درس خارج فقه، اصول و درایه و رجال خود را تشکیل داد.
این فقیه عالی مقام از عالمانی همچون سید حسن صدر، میرزا هاشم خوانساری چهار سوقي و ملا علی محمد نجف آبادی اجازه روایت داشت و خود نیز از مشایخ اجازه حضرات آیات: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید حسین خراسانی و شیخ عبدالحسین گروسی بود.

آیت الله کرباسی همچنین کتب متعددی را به

رشته تحریر درآورد که حاشیه بر کفایة الاصول، البدر التمام،

زلات الاقدام و الفوائد الرجالية از آن جمله اند.

این فقیه جلیل سرانجام در 16 تیرماه 1316ش برابر با 27 ربیع الثانی 1356ق درگذشت و در مقبره خانوادگی شان در قبرستان تخت فولاد اصفهان به خاک سپرده شد.

* در فشم و میگون سیل جاری شد. پنج نفر را سیل برد، ده ها هکتار اراضی مزروعی زیر آب رفت و یکصد خانه روستائی ویران شد (1349ش)

* درگذشت شاعر اهل بیت استاد «سید رضا حسینی» ملقب به «سعدی زمان» (1365ش)
اشاره:

استاد سید رضا حسینی مَلَقَب به سعدی زمان در سال 1289ش در آذربایجان به دنیا آمد و پس از تکمیل تحصیلات مقدماتی و کسب علم در محضر استادان زمان، در شمار فضلاء سرشناس قرار گرفت. وی علاوه بر تبحر در ادبیات فارسی و ترکی و عربی، به تحصیل علوم متداول، توجه عمیق نشان داد و توانست در کلام، منطق، تاریخ، حدیث، فقه، تفسیر قرآن و حقوق و عرفان، اطلاعات وسیعی به دست آورد. سید رضا از ابتدای تحصیل، قریحه شاعریش شکوفا شد و از چهارده سالگی زبان به شعر گشود. هنوز جوان بود که نامش بر زبان ها افتاد و به جهت خلوص نیت و دلبستگی شدیدی که به خاندان عصمت و طهارت داشت، قریحه و قلمش را در زمینه نشر فضائل و مناقب و مراثی آن بزرگواران به کار گرفت. وی در آن زمان با انتشار مجموعه شعری اش در این زمینه، تحسین و تمجید علما و استادان نامدار شعر و ادب را برانگیخت و شهرتش آذربایجان را فرا گرفت. استاد حسینی یکی از درخشان ترین چهره های ادبیاتِ مرثیه ترکی آذری است و با ظهور وی در این عرصه، تحولی چشمگیر در روند عادی نوحه سرایی و مدیحه پردازی زبان اسلامی پدید آمد. استاد حسینی سرگذشت و مصائب خاندان بزرگوار رسالت و ولایت را از مأخذ

معتبر اسلامی، اعم از شیعه و سنی استخراج می‌کرد و آنها را با زبانی شاعرانه و آمیزه‌ای از حماسه و عاطفه بیان می‌نمود و اشعاری گیرا و دلنشین می‌سرود. وی سعی داشت با استفاده از منابع معتبر، مرثیه‌های رسا و دور از آمیختگی به تحریف و خرافات به وجود آورد که تلاش او باعث ایجاد جریان اصلاح‌گرا در عرصه ادبیات و شعر مذهبی آذربایجان گردید. از این شاعر متعهد، آثار ادبی متعددی بر جای مانده که لمعات حسینی، نجوم درخشان، بهار بی‌خزان و آثار الحسینی در 2 جلد از آن جمله‌اند.

استاد سید رضا حسینی به وارستگی زیست تا آن که در تیرماه 1365 ش در 76 سالگی درگذشت و در حرم حضرت عبدالعظیم دفن شد.

* ثبت رصد خانه مراغه از دوره ایلخانی در فهرست آثار ملی ایران
اشاره:

رصدخانه مراغه رصدخانه‌ای بود که در دوره هلاکوخان زیرنظر خواجه نصیرطوسی در شهر مراغه ساخته شد. این رصدخانه روی تپه‌ای در غرب مراغه قرار داشته‌است و امروزه تنها پی‌های بخش‌های مختلف و بخشی از سدس سنگی آن باقی مانده‌است. در سال‌های اخیر گنبدی برای محافظت از بقایای این بنا بر روی بخشی از آن ساخته شده‌است. پرویز ورجاوند و همکارانش در دهه ۱۳۵۰ خورشیدی به کاوش در محوطه این رصدخانه پرداختند و قسمت‌های مختلف آن را شناسایی کردند. ساختمان اصلی این رصدخانه به شکل برجی استوانه‌ای ساخته شده بود.

در ساختمان‌های جنبی آن یک کتابخانه و محل اقامت کارکنان تشخیص داده شده‌است. بنای رصدخانه مراغه در سال ۶۵۷ هجری (۱۲۶۱ میلادی) به سفارش خواجه نصیرالدین طوسی و به فرمان هولاکو - نوه چنگیزخان مغول- آغاز شد.

هولاکو برای نگهداری این سازمان پژوهشی موقوفه‌های ویژه‌ای در نظر گرفت. کتابخانه‌ای شامل ۴۰۰ هزار جلد کتاب و ابزارهای اخترشناسی، از جمله ذات‌الربع دیواری به شعاع ۴۳۰ سانتی‌متر، حلقه‌دار (ذات‌الحلق)، حلقه انقلابی، حلقه اعتدالی و حلقه سموت نیز فراهم شدند. در همین‌جا بود که

زیچ ایلخانی به سال ۶۷۰ هجری (۱۲۷۶ میلادی) فراهم شد. رصدخانه مراغه فقط مخصوص رصد ستارگان نبود و یک سازمان علمی گسترده بود که بیش‌تر شاخه‌های دانش درس داده می‌شد و مشهورترین دانشمندان آن عصر -از جمله قطب‌الدین شیرازی، کاشف علت اصلی تشکیل رنگین کمان- در آن‌جا جمع شده بودند.

به‌علاوه چون در آن زمان ارتباط علمی چین و ایران به‌علت استیلادی مغولان بر هر دو سرزمین برقرار شده بود، دانشمندان چینی -از جمله فردی به نام فائو مون‌جی- در این مرکز فعالیت داشتند. همچنین فیلسوف و فرهنگ‌نامه‌نویس مسیحی -ابن‌العبری- در رصدخانه مراغه به درس‌دادن کتاب‌های اصول اقلیدوس و المجسطی بطلمیوس مشغول بود. این بنا در سال 1364 از دوره ایلخانی به شماره 1675 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید.

* ثبت مجموعه پاسارگاد در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو (1383ش)
اشاره:

مجموعه میراث جهانی پاسارگاد مجموعه‌ای از آثار باستانی برجای مانده از دوران هخامنشی است که در شهرستان پاسارگاد در استان فارس واقع شده‌است. این مجموعه دربرگیرنده ابنیه‌ای چون آرامگاه کوروش کاخ دروازه، پل، کاخ بارعام، کاخ اختصاصی، دو کوشک، آب‌نماهای باغ شاهی، آرامگاه کمبوجیه، استحکامات دفاعی تل تخت، کاروانسرای مظفری، محوطه مقدس و تنگه بلاغی است.

این مجموعه، پنجمین مجموعه ثبت‌شده در فهرست آثار میراث جهانی در ایران است که طی جلسه یونسکو که در تیرماه سال ۱۳۸۳ در چین برگزار شد به علت دارا بودن شاخص‌های فراوان با صد در صد آرا در فهرست میراث جهانی به ثبت رسید. این مجموعه به شماره 1106 در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو در سال 1383 به ثبت رسید.
* 20 رمضان در گذر تاریخ

* فتح مکه ی معظمه توسط سپاهیان اسلام به فرماندهی پیامبر اسلام بنا به روایتی(8ق)
اشاره:

به دنبال نقض پیمان صلح حدیبیه توسط کفار قریش که در سال ششم هجری میان پیامبر و قبیله‌ی قریش امضاء شده بود سپاه ده هزار نفری اسلام به فرماندهی حضرت محمد(ص) شهر مکه را فتح کرد. پیامبر اسلام(ص) پس از فتح مکه، اهالی آن را امان دادند، در حالی که آن‌ها در مقابل گسترش اسلام مقاومت کرده و پیامبر اکرم و بسیاری از مسلمانان را آزار و شکنجه داده بودند. این رفتار محبت‌آمیز پیامبر، باعث شد تا قبیله‌ی قریش به اسلام ایمان آورد. بدین ترتیب، مکه بدون هیچ گونه درگیری و خونریزی فتح شد.

سپس حضرت محمد(ص) گروهی را به اطراف مکه فرستاد تا بتخانه‌ها را ویران کنند و خود نیز به همراه امام علی(ع) بت‌های داخل خانه‌ی کعبه را درهم شکستند. فتح مکه را در دوم ماه رمضان سال هشتم هجری نیز گفته‌اند.

* وفات «ابن شجری بغدادی» ادیب و نحوی مسلمان (542 ق)

اشاره:

ابوالسعادت هیة الله بن علی علوی حسنی، نحوی، لغوی، ادیب و شاعر شیعی در سال 450 ق به دنیا آمد.

تسبب ابن شجری به امام حسن مجتبی(ع) می‌رسد و به همین سبب علوی حسنی نامیده شده است. وی از نوجوانی به فراگیری ادب، نحو، حدیث و علوم زمانه پرداخت و هرگز از دانش‌اندوزی نیاسود، چنان‌که در سن پیری نیز در درس بزرگان حاضر می‌شد، هرچند که او خود در فنون ادب، تجارب بسیار اندوخته و در بغداد، سرور نمودانان گشته بود. ابن شجری مدت هفتاد سال به تدریس علم نحو اشتغال داشت و در این مدت طولانی، بسیاری از مشاهیر نحو و لغت از او دانش آموختند. از این عالم بزرگ، آثار فراوانی برجای مانده که از میان آن‌ها می‌توان به الامالی، الحماسه و منظومه‌ی ابن الشجری اشاره کرد. ابن شجری سرانجام در 92 سالگی در بغداد چشم از جهان فرو بست و در کُرخ که محله‌ی شیعه‌نشین بغداد بود به خاک سپرده شد.

* درگذشت «یاقوت حموی» جغرافیدان شهیر اسلام (626 ق)

اشاره:

عبدالله یاقوت بن عبدالله رومی معروف به یاقوت حموی از ادبای شهیر قرن هفتم هجری در سال 539 ق در بغداد به دنیا آمد. او سفرهای بسیار کرد و ضمن این سفرها به مطالعه نیز می‌پرداخت، تا این که در جریان حمله‌ی چنگیز خان مغول به ماوراءالنهر، او به موصل و سپس به حلب در سوریه گریخت و سرانجام در همان شهر نیز درگذشت. از آثار برجسته و ماندنی این ادیب می‌توان به مُعْجَمُ الْبُلْدَان و مُعْجَمُ الْأَدَبَا اشاره کرد.

* درگذشت «ابن ساعی بغدادی» ادیب و مورخ مسلمان (674 ق)

اشاره:

شیخ تاج‌الدین ابوطالب علی بن انجب بن عثمان بغدادی مشهور به ابن ساعی در سال 593 ق در بغداد به دنیا آمد. او در آغاز، علوم متداول زمان را نزد اساتید فن آموخت و از بزرگان علم و دانش گردید. ابن ساعی سال‌ها کتابدار مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد بود و پس از سقوط بغداد توسط مغولان، از سوی خواجه نصیرالدین طوسی، برای نظارت بر کتابخانه‌های بغداد منصوب شد. در روزگاری که باید آن را دوره‌ی رواج تاریخ‌نویسی به شمار آورد، ابن ساعی از نویسندگان بسیار پرکار آن زمان به شمار می‌رفت که از این راه ظاهراً مال فراوانی به دست آورد. از ابن ساعی آثار متعددی به جای مانده که ویژگی آنها، توجه مؤلف به تاریخ حاکمان عباسی است، به طوری که برخی از آثار او از منابع مهم این دوره و منبع اصلی نویسندگان پس از وی بوده است. کتاب اخبار الخلفاء که به تاریخ ابن ساعی نیز مشهور است از جمله آثار این مورخ مسلمان می‌باشد. هم‌چنین اخبار الادبا در 5 جلد، اخبار الحلاج و اخبار قضاة بغداد از اوست. ابن ساعی سرانجام در 81 سالگی در بغداد درگذشت و در همان شهر به خاک سپرده شد. و زاهد عارف، سرانجام در هفتاد سالگی دار فانی را وداع گفت و در بهار همدان به خاک سپرده شد.

* 7 جولای در گذر تاریخ

* ساخت ساعت معروف

«بیگ بن» در انگلستان (1856م)

* مرگ «ژان نیکلا رمبو» شاعر و ادیب فرانسوی (1891م)

* تولد «سرگئی آیزنشتاین» کارگردان معروف سینمای جهان (1898م)

* درگذشت «ادوارد براون» ادیب و خاورشناس معروف انگلیسی (1926م)

* درگذشت خانم «گابریلا میسترال» شاعر بزرگ امریکای لاتین (1957م)

* روز ملی و استقلال

«جزایر سلیمان» (1978م)

* به آتش کشیده شدن سفارت آمریکا در قطر توسط یک فلسطینی (1982م)